

**Пеняк Ю.С**

*к.е.н., доцент*

*ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

**Назаренко К.В**

*заступник керівника*

*відділення з обслуговування клієнтів*

*ПАО КБ «ПРИВАТБАНК»*

## **АВТОМАТИЗАЦІЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ**

На сучасному етапі розвиток комп'ютерних та інформаційних технологій є одним із найважливіших стадій прогресу економіки. У свою чергу, досить складно уявити ефективне функціонування господарюючих суб'єктів без систем своєчасних та надійних розрахунків між ними. Щодня підприємства так чи інакше взаємодіють з зовнішніми суб'єктами: користуються послугами банків, залучають інвесторів, розраховуються з бюджетом та постачальниками і підрядниками тощо. Зазнають змін способи і швидкість обробки даних бухгалтерського обліку, тому доцільним є їх автоматизація та інформатизація. Цьому питанню приділяється значна увага серед вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як Лагодієнко Н.В, Антонюк О.Р, Маркова Т.Д, Киян А.В, Мороз С.І та інших.

Застосування інформаційних технологій при обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на сучасному етапі є особливо важливим, оскільки дозволяє оперативно накопичувати, обробляти господарські операції, використовувати їх для формування звітів, що в свою чергу, призводить до економії часу і коштів. Проте значна кількість економічних суб'єктів використовує застарілі методи обробки даних. Саме тому метою роботи є дослідження сучасного програмного забезпечення, що використовується задля автоматизації розрахунків з постачальниками та підрядниками. Для здійснення поставленої мети, були окреслені наступні завдання: розглянути стан впровадження автоматизації розрахунків на сучасному етапі; виокремити основні програмні продукти в Україні та окреслити їх характерні особливості.

Підприємства України у своїй господарській діяльності використовують різноманітні бухгалтерські програмні продукти, що допомагають автоматизувати і удосконалити процеси обліку. Широкого загалу набули «1С: Підприємство», «Парус», «Галактика» та інші. Однак, після введення у дію Указу Президента України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» [1], ці програми опинилися у списку заборонених до

використання ресурсів та виведені з ринку України. Клієнтам-державним підприємствам можна було користуватися ними лише до прийняття указу, а приватному бізнесу – лише до моменту закінчення оплаченого терміну згідно договору.

Оскільки користувачами зазначеного програмного забезпечення була значна частка підприємств різних форм власності, важливим є вибір альтернативного продукту задля автоматизації обліку, у тому числі з постачальниками та підрядниками. У Таблиці 1 представлені характеристики певних програм.

Таблиця 1

Сучасні програми бухгалтерського обліку для застосування українськими підприємствами

№	Назва програми	Характеристика	Особливості використання
1	Microsoft Dynamics NAV	Інтегрована система управління підприємством для середнього та малого бізнесу, що поставляється компанією Microsoft.	Дозволяє управляти фінансами, виробництвом, торгівлею та постачанням. Перевагою використання є можливість швидкої модифікації для задоволення конкретних потреб підприємства. Також софт має високий рівень безпеки. Однак вартість програмного продукту заважає набуту широкого загалу в Україні.
2	Oracle	Американська інтегрована система з багатьма міжгалузевими можливостями, використовувана переважно підприємствами середнього та великого бізнесу.	Включає планування ресурсів підприємства, управління взаємовідносинами з контрагентами. Має широкий спектр меню та опцій, оснащена потужним аналітичним інструментом, наповнена різноманітністю графіків та діаграм для наочності. Потребує значних витрат на впровадження та навчання працівників.
3	SAP	Німецьке програмне забезпечення, розраховане на автоматизацію обліку великих підприємств.	Розвинена система планування виробництва, що дозволяє вести розрахунки максимально деталізовано. Має високий рівень захисту даних, можливість встановлення індивідуального доступу до інформації. Не адаптована до застосування українськими підприємствами.
4	ІТ-Enterprise. Бухгалтерія	Українська програма, що дає змогу вести всі типи бухгалтерського обліку.	Зручна, проста у використанні та налаштуванні. Можливість простої конвертації даних з інших бухгалтерських програм. Оперативна підтримка діючого податкового законодавства України. Орієнтована на великі підприємства.

*Джерело: узагальнено автором*

Слід звернути увагу на те що, розробка кожної із запропонованих програм націлена для використання підприємствами середнього та великого розмірів, у свою чергу суб'єктам малого підприємництва досить

важко обрати ефективне програмне забезпечення за умов мінімізації витрат. Також, при запровадженні іноземного продукту важливо враховувати можливість адаптації програми до умов українського законодавства та відносно високу вартість.

Впровадження сучасних бухгалтерських програм, поширення комп'ютерних систем і об'єднання їх у комунікаційні мережі підсилює можливості електронного проникнення до них. Тому при вирішенні питання щодо вибору програмного забезпечення, особливу увагу слід надавати і системі захисту інформації.

Процес захисту економічної інформації повинен бути безупинним і комплексним як на рівні держави, так і на рівні підприємства. Реалізація процесу захисту інформації можлива тільки при залученні фахівців високої кваліфікації в галузі захисту інформації, визначенні теоретичних основ і формуванні науково-методологічної бази, яка дозволить адекватно описувати процеси в умовах інформаційних погроз; розробки науково-обґрунтованих нормативно-методичних документів, щодо забезпечення інформаційної безпеки на базі досліджень і класифікації погроз інформації; стандартизація підходів до створення систем захисту інформації, розкриття схем і структур управління захистом на підприємствах безпосередньо і в цілому на державному рівні [3].

Отже, застосування інформаційних технологій стає дедалі вагомим фактором ефективного функціонування обліку, в тому числі, обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. З урахуванням введення санкцій на використання програм, що набули широкого загалу в Україні, сьогодні є важливим вибір альтернативного програмного забезпечення, що дозволить здійснювати ефективний облік і реальний захист інформації. Задля автоматизації бухгалтерського обліку сьогодні існує кілька десятків програмних продуктів, при виборі яких кожне підприємство має враховувати не тільки особливості своєї діяльності, а й питання складності переходу, вартості продукту, мобільності пристосування відповідно до змін у нормах чинного законодавства, щодо терміну впровадження програм та перенавчання персоналу.

#### Список використаних джерел:

1. Указ Президента України №133/2017 про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» [Електронний ресурс]. – <http://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850>
2. Беляєва Л.А. Система інформаційної безпеки при використанні комп'ютерних технологій: //матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (14 квітня 2017 р., м. Дніпро). – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 15-19 с.